

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 96. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy óra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap estl 6 óráig.

Csütörtök, április 27.

Hevesvármegye bizalma.

Nagybecskerek, április 27.

Már nem sokáig áll a világ! Hevesvármegye elhatározta, hogy a Széll-kabinetet üdvözli. Hevesvármegye bizalommal van a kormány iránt! Azt hiszi az ember, álmodik, midőn ezt a hirt olvassa, pedig nem álmom, hanem igaz valóság, el nem disputálható tény, sőt több ennél: történelmi esemény. Hevesvármegye, mint eléggé ismeretes, legerősebb vára az ellenzéknek, hol a kormánypártiság eddig olyan fogalom volt, melyet meg sem értettek.

Az ex-lex-állapot alatt Hevesvármegye törvényhatósága volt az, mely leginkább exponálta magát, a mennyiben kilátásba helyezte, hogy az esetleges ujoncozást és az adók behajtását a parlament megszavazása nélkül meg fogja tagadni. És a hevesvári hevesiektől el lehetett várni, hogy fenyegetésüket szükség esetén meg is valósították volna és alig fér hozzá kétség, hogy ez a kijelentésük annak idején komoly aggodalmakat keltett kormánykörökben.

Most meg indítva érezte magát Hevesvármegye törvényhatósága, hogy a Széll-kabinethez üdvözlő feliratot intézzen s ez által egy háromévtizedes hagyományjal ellenkezésbe jöjjön, mert az 1867-iki alapon álló volt kormányok egyike sem dicsekedhetett azzal, hogy Hevesvármegyével politikai tekintetben jó lábon állott és ebből a teljességgel legyőzhetetlennek látszó ellenzéki várból bizalmi nyilatkozatot kapott volna.

Széll Kálmán miniszterelnök, mikor majd átnyújtják neki a hevesi feliratot, alkalmasint Polykrates gyűrűjére fog gondolni és szívébe lopózik a félelem, hogy hátha felkelti az istenek irigységét. És ez a félelem alapos is lenne, ha az iránta minden felől megnyilatkozó bizalmat csupán szerencsésének kellene köszönnie. De nem

igy van, mert ha szerencséről lehet beszélni, akkor csak az országra nézve volt szerencse, hogy Széll Kálmán rászánta magát, hogy nyugalma feláldozza, azért, hogy ennek fejében az országnak szerezze meg a nyugalma s a nemzetet nehéz küzdelmeiktől kimélje meg. Nem tartozunk azok közé, a kik a lealkonyodott hatalmat kövel dobálják meg, hogy ezzel bókoljanak az újnak; de nem hunyhatunk szemet az előtt, hogy a volt kormánynak élet halál harcot kellett volna vívnia s hogy még győzelem esetén is nem ellenségeink, de polgártársaink tetemei borították volna a csatatér. Hogy Széll Kálmán ezt a testvérgyilkolást elhárította, azt az egész ország érdemül tudja be neki s az ellenzék talán még inkább, mint a szabadelvű párt tagjai és ez az, a mi Hevesvármegyét arra indította, hogy harmincéves tradíciójától eltérjen s a miniszterelnök és kabinetje előtt meghajtsa zászlóját.

A bizalom szép jelét adta a főrendiház is a kabinetnek, midőn az egész költségvetést egyetlen egy ülésben megszavazta. Abban a beszédben, melylyel Széll miniszterelnök ama főrendek fejtegetéseire reflektált, a kik a vitában felszóltak, legelőször is az előzékenységet köszönte meg, de szavaiból azt is ki lehetett venni, hogy csodákat senki se várjon tőle és hogy csak azoknak a várakozásoknak fog megfelelni, melyeket a meglevő eszközökkel jó akarat mellett teljesíteni lehet. Ez a szerénység a szerencse magaslatán és a közbizalom által támogatva kell, hogy kiengesztelje az irigy isteneket és kell, hogy csuffa tegye ama kísérleteket, melyeket a bizalmatlanság felkeltése végett egyesek tesznek.

Ilyen kísérlet volt, s nem más, az is, midőn egy hírlap jelentette, hogy a miniszterelnök mint belügyminiszter titkos rendeletet intézett tárcája hivatalnokaihoz, hogy külön nyilvántartás végett írják ösz-

sze azoknak a belügyminiszteriumi hivatalnokoknak neveit, kiknek nemesi előnevük van és hogy névváltoztatás iránti kérvények elintézésénél régi nemesi nevek felvételének engedélyezését meg kell tagadni. Ennek az állításnak célja kézzel fogható. Meg akarták kísérteni, hogy kérdésessé tegyék a miniszterelnök demokratikus érületét. Hiábavaló fáradság, melylyel szembeszállni nem is érdemes.

Széll Kálmán miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésében nem kevesebb mint 9 interpellációra válaszolt. E mellett nem kicsinylendő bizonyítékát adta alkotmányos érzelmének, midőn egy sor olyan interpellációra adott választ, melyeket a volt kormányhoz intéztek, melyek tehát reá nézve nem voltak kötelezők. Ebbe az osztályba tartozott mindjárt az első interpelláció, melyre válaszolt a miniszterelnök: az interpelláció a boszniai kölesőről. A válasz, melyet a miniszterelnök adott, valamint az interpelláló beszédére mondott replikája alkalmat nyújtott Széllnek, hogy mint „financier“ először jöjjön a t. Ház elé, mely minőségében évtizedek óta elsőrangú kapacitásnak van elismerve. A következő interpelláció — a tersatói üzelmekről, — szívesen fogadott alkalmul szolgálhatott a miniszterelnöknek annak igazolására, hogy az ő kormányzata a nemzetiségi politika tekintetében a helyzet magaslatán áll. Bátor kézzel nyult a horvát-szlóven testvérítés darázs-fészkébe és az általános tetszés, mely a miniszterelnök erélyes, céltudatos szavait kísérte, azt bizonyította, hogy a Ház e tekintetben is helyesli az ő politikáját. Szinte szenzációsan hatottak Széll Kálmán fejtegetései Bécs birodalmi fő- és székváros polgármesteréről, Luegerről. E két kis beszédben a parlamenti polemianak szinte klasszikus szelleme nyilatkozik meg. A szuverén megvetés kitünően választott szavai, melyeket Széll az antiszemita főnöknek szentelt, Magyarországon mindenütt örvendetes visszhangot fognak kelteni. Egy hős Bayard lovagnak ezt a kielégítését

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az 6j titka.

(Jaksits M.)

Fülemüle zeng szerelmes
Dalokat,
Álmos patak folydogál a
Völgy alatt,
Leragyog a fákön át a
Holdsugár,
Megborzong a sugarától
Egy madár.

A madár a hullámokba
Nézeget,
Órii képét a csillagnak
S megreszket . . .
Sötét felhő elborítja
Az eget —
Nincsen csillag, ugyis fénylett
Eleget.

Fülemüle ugy véli,
A csillagát
A hullámok vitték innen
Oda át . . .
Néma az éj hajnal előtt
A völgyben —
Csak a madár piheg néha
Csendesesen.

Patak mentén zokognak a
Virágok,

Hütlenn lett a fülemüle
Hozzajok,
Hűs hullámok elviszik
A madarat,
Virágillat s könyv kíséri
Azalatt.

Szabadon fordította: Jankovich György.

A vér.

Irta: Benedek Elek.

Nyár elején az én falum népe felköltözik az erdőbe s addig haza sem kerül onnét, míg boglyákba nem veri az illatos erdei szénát. Lent, a falu mellett, szűk a völgy, a rét: ott hamar elvégzik a szénagyűjtést. Igen, a falu népe meglepi az erdőt s kaszapengés, yidám nótázás vegyül a madarak füttye közé. És végig-végig csendül az erdőn egy-egy kiáltás: uhé! S valahonnét, messziről visszaverődik a felelet: uhé! Erre aztán megkezdődik a „messzebeszélés“. Hamarabb feltalálták nálunk a telefont, ezt a messzebeszélő csuda-masínát, mint Amerikában . . . Hamarabb bizony.

Most éppen megcsendül az erdő, végigzug ez a kiáltás:

— Uhé! Sólyom András! Itt vagy-e?
Sólyom András éppen egy bokor tövében kaparászott a kaszájával, arra felé tekintett, a honnét a hang jött s visszakiáltott:
— Uhé! Itt vagyok!
— Jól vág-e a kaszád?
— Jól. Hát a tied?
— Az enyém is. Haza jössz-e szombat estére?

— Haza!

Péter Ferkó volt, aki átkiabált hozzá. Mind a ketten sor alá kerülő legények voltak s szombat este rendesen találkoztak egy leányos háznál. Az utolsó feleletnél András szilaj haraggal ragadta meg a kasza nyelét s feledve bokrot, követ, nekivágott a fűnek. A kasza nagyot csendült s valami roppanást is hallott a legény.

— Hej, az árgyélusát! Elszakadt a kaszám! Nehány lépésnyire dolgozott az anyja, egy még fiatalnak látszó asszony. Messziről azt lehetett volna hinni, hogy férj és feleség. Ijedten szaladt Andrásához.

— Elszakadt a kaszád? Ó, Istenem, Istenem, miért nem vigyáztál?

— Le akartam vágni . . . mondotta bosszusan a legény, de nem fejezte be a mondatát.

— Mit akartál levágni?

— Azt, a mit; felelt kurtán.

— Most mit csinálsz? Itt szárad a fű a lábán!

— Majd keritek én kaszát. Körülnézett a hegy oldalán, aztán le a völgybe. Mindenütt kaszáltak az emberek, csak egy férfit látott, akinek nem volt kasza a kezében. Egyedül dolgozott, gyűjtötte a száraz szénát. András kérdőleg nézett az anyjára.

— Attól nem kérhetek, ugy-e?

— Attól nem!

— Pedig miatta szakadt el a kaszám! — tört ki a legény. Hallotta-e anyám, mikor Péter Ferkó átkiabált, hogy megyek-e haza szombat estére?

Kevés gyógyviz küldetik oly távol vidékre és örvend oly közkedveltségnek, mint a már több mint husz év óta használatban levő

Ferencz József keserűviz

miről a négy világrészben nyert 10 aranyérem tanuskodik. A Ferencz József keserűvizből mint rendszeres adag egy boros pohárral reggel éhgyomorra véve elégséges. (19—10.7)

A hivatalos melléklet 83. számával.

külföldön is méltatni fogják, hol eddig csak a „szép Karl“ egyoldalú nyafogását hallották. Last but not least — legyen megemlítve Széll Kálmán miniszterelnök válasza Major képviselő interpellációjára a kínai kérdésben. Az egész lényét jellemző őszinteséggel oszlatta el Széll az egy kínai kikötő megszerzéséről vagy bérbeviteléről szóló reportertermését, de egyúttal igazi államférfiai körültekintéssel felhívást intézett a magyar kereskedelmi világhoz, hogy vegyen részt a népek verseyében.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 4. D. u. fél 4 óra. Megyei állandó választmányi ülés.

Május 12. Jegyzői szigorlatok.

Május 14. Torontálmegyei községi és körjegyzők egylete rendes évi közgyűlése.

Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.

Május 15. D. e. 10 óra. Tavaszi megyei közgyűlés.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

— **Személyi hir.** Dr. Grandjean József polgármester ma Temesvárra utazott, hogy személyesen tárgyaljon a hadtestparancsnokkal a nagybecskereki katonaság ügyében.

— **Megyei közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága május hó 15. é. d. e. 10 órakor a vármegyeház nagytermében tartja rendes tavaszi közgyűlését. Május hó 4-én és a következő napokon d. u. 1/4 órakor állandó választmányi ülések lesznek.

— **Államsorsjegyek és a jótékonyaság.** Köztudomásu, hogy az ő Felsége elhatározása alapján rendezett állami sorsjáték jövedelméből jótékony és közhasznú egyletek és intézetek segélyeztetnek. Tekintve tehát az államsorsjáték emberbaráti és közérdekű célját, igen kívánatos, hogy e cél érdekében minél több sorsjegy vétesék meg, hogy így mentül nagyobb eredményel legyenek segélyezhetők az említett jótékony intézetek. Melegen ajánljuk tehát t. olvasóink figyelmébe az államsorsjáték jegyeit, melyekkel nem csak tekintélyes nyereményekhez is juthatni, de megvételükkel minden esetre nemes, szép célokat szolgálunk.

— **A jégbiztosítás drágulása.** Közeledik az az idő, mikor a gazdának a jégverés veszedelme ellenében kell biztosítania termését. Erre való tekintettel az egész országot érdeklí, hogy milyen lesz a jégbiztosítás díja, annál is inkább, mert a tavalyi nagy csapás igen nagy mértékben szaporította meg a jégbiztosítás híveinek számát. A jégbiztosítással foglalkozó vállalatok, melyek tudvalevően igen hosszú ideig tanácskoztak az ezidei jégdíjak megállapítása végett, most végre megállapodtak ez ügyben: hir szerint ezidén sokkal drágább lesz a jégbiztosítás, amennyiben a biztosító-társaságok a tavalyi nagy jégverés járása szerint egyes megyékre nézve az eddigi díjak másfélszeresét vagy kétszeresét állapították meg, sőt van olyan megye is, tul a Dunán, ahol ezidén harmadfél-szerannyi lesz a jégbiztosítás ára, mint a múlt évben.

— Hallottam. Hát csakugyan haza mégy?

— Haza! Csak azért is haza megyek. Az a leány engem szeret, nem őt!

— Ó, édes fiam, ne áltasd magad. Mégsem lesz a tied. Nem adják neked.

— Nem, ugy-e? Mert nincs apám!

Az asszony zavarodottan állott a fia előtt, lesütötte a szemét, mint egy bűnös. Aztán egyszerre csak megeredt a köny a szeméből.

— Jó, jó . . . ne sirjon no . . . szólt a fiu.

Nem akartam magát sérteni, édes anyám!

A köny láttára megjuhászodott az erős, indulatos legény; de nem fojthatta el keserűségét és megfenyegette öklével azt az embert, aki lent a völgyben egymagában gyűjtötte a szénát.

Ez az ember volna az ő apja — igazság szerint. Tizenöt éves volt az anyja, mikor Bedő Pál, falu leggazdagabb legénye, gyalázatba vitte s mikor ő a világra jött, a kevély Bedő Pál más faluból hozott feleséget. De Isten megverte mind a két kezével. Gyermekkel sohasem is áldotta meg s a felesége, ki kezdettől beteges fejjérnép volt, időnek előtte megöregedett, aztán — egyszerre csak özvegyen maradt Bedő Pál. És pusztulni kezdett a szép birtok is. Lám egymagában dolgozik most is. Az ő anyjának legalább van valakije. Arcát nem rutította el a bánat, a szégyen. Viruló szép asszony most is. De hiába, András mégis csak fattyu-gyerek. Idegenül fogadják a leányos házaknál.

Mióta megtudta, hogy Bedő Pál rontotta meg mindkettőjük életét, messziről elfordult tőle,

— **A levélposta-kézbesítés kiterjesztése.** Alig néhány napja jeleztük, hogy a kereskedelemügyi miniszter nem gondolhat most arra, hogy az elenyésző csekély forgalommal bíró községekben is postahivatalokat állítson föl, hanem a kiserletképen jól bevált falusi kézbesítő küldönc intézményt fogja kiterjeszteni. És ime a jó szándékot máris a tett követte. A belügy-miniszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a községi levélhordói intézménynek a postahivatallal nem bíró községekben való életbeléptetése tárgyában körrendeletet bocsátott ki valamennyi vármegye törvényhatóságának, melynek bevezető része így szól: Az 1875. évi október hó 13-án 49.783. szám alatt kibocsátott tizen rendelettel a postahivatallal nem bíró községek kötelezve vannak, hogy hivatalos leveleiket és értéküldeményeiket az e végből alkalmazandó küldöncök által, a postahivataloktól elhozassák, illetőleg oda elszállítsák. Minthogy az érvényben levő postai szabályok értelmében a postahivatal saját közgeivel csak a székhelyen lakó felek küldeményeit kézbesíteti, ellenben a székhelyen kívül lakó címzettek, leveleiknek a postáról való elhozatala iránt saját maguk tartoznak gondoskodni: ennél fogva azon cél elérése végett, hogy a postai intézmény előnyeiben a postával nem bíró községek lakosai is részesüljenek, legelőszőrűbbnek az mutatkozik, hogy az ilyen községekben a magánlevelek közvetítését a községek eszközöljék, amit az ilyen községek minden nagyobb megterhelhetés nélkül annyival inkább megtehetnek, mert a kezdetben hivatkozott rendelettel a községek saját hivatalos leveleiknek a postahivataltól való elhozatalára és oda való elvitelére s e végből küldöncök alkalmazására már különben is kötelezve vannak. Ehhez képest a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg terjedelmes rendeletet bocsátott ki, mely a postai küldemények kézbesítését a szükségletnek minden tekintetben megfelelő módon szabályozza.

— **Kegyelem az iparosoknak.** Megtörténik, hogy az iparos nem ereszti el tanulóját az ipariskolába s ezért megbüntetik 20-tól 100 früg. De néha a tanuló mulaszt s ezért is az iparost büntetik. Eddig a miniszter szigorú eljárást kívánt a rendőrségtől s a tanács se tehetett egyebet, mint helybenhagyta a szigorú ítéleteket. A miniszter most leiratilag emlékezteti az iparhatóságokat, hogy a büntető törvény 92. §-a is létezik, tehát enyhén kell büntetni az iparost, ha van sok mentő indok. És pedig ugyanazon büntetési nem minimumát kell alkalmazni.

— **Templomfosztogató.** A titeli csendőrség — mint nekünk jelentik — a napokban veszedelmes betörőt tartóztatott le. Györgyevits Istvánnak hívják a jómadarat, a ki a minap egy éjjel két templomot fosztott ki. Először a titeli szerb templom ablakát törte be s behatolt a templomba, a hol az ott levő perselyből száz forintot ellopott. Azután a szomszédos Káty községbe ment s betört az ottani római katolikus templomba is, ahonnan az összes arany és

ezüst edényeket elemelte. A betöréseket csak reggel vették észre, a mikor jelentést tettek a rendőrségnél, a mely a betörőt még aznap elfogta.

— **Pénzhamisítók.** Egész nyugodt lélekkel lehet elmondani, hogy a Délmagyarország a pénzhamisítók hazája. Alig van hónap hogy ne fedeznének fel valamerre egy-egy bandát s a szigorú büntetés sem rémiti el őket, mert a régiak nyomába újak kerülnek s jómódu kiscgazdák is elvesztik az eszüket, ha egy prést látnak. Ilyen pénzhamisító bandát tartóztatott le most a nagybecskereki rendőrség. Heten vannak a tettesek, akár a gonoszok: Mayer Adam, Singer Dominik, Galea Juon, Krämer Antal, Hilbert János, Merschbecker Miklós és Lux Péter. Volt még egy nyolcadik is, névszerint Gerger Péter, de az megszimatolta, hogy rájuk jár a rud s megszökött Horvátországba.

A rendőrség eddig a következőket derítette ki: Mayer Adam tolvádiai lakos 4 év előtt vásárolt Versecen 220 frtért egy ólomból készült koronaprést. Boldogulni azonban nem tudott vele, a mig segítségére jött Singer Dominik Giládról s megmagyarázta, hogy a készített forintosok azért rosszak, mivel a szélükön nem látni a „Viribus unitis“-t. Lux Péterrel, meg Gergerrel ezután össze jöttek a legközelebbi estén s próbaképen csináltak hetven darab forintost egy új gépen. Gyártottak azonkívül több 20 fillérest és koronát is. Mayer most már gyakran átment Giládra, büntársai pedig Tolvádiára s üzték szakadatlanul a mesterséget. E sorok írójának volt alkalma látni, hogy milyen primitív módon készül a gép s miként a pénz? Két ólomlap közé raknak egy ezüstforintot s azt nehéz súlylyal addig ütlik, a mig a lenyomata tisztán kivehető lesz. Erre ón és ólomkeveréket öntenek belé egy keskeny csatornán keresztül s azután legföljebb csiszolnak még a kikerült pénzen, ha szálkás marad.

Nyomra Krämer Antal nagybecskereki lakos vezette a rendőrséget, a ki forgalomba hozta az első hamis forintost. Jankovics alkaptány elment utána Tolvádiára s itt ráakadt a többi jó madarra is. Galea Juon 90 drb ezüstforintot készített, a többiek pedig együtt és külön-külön gyártottak. Mayer mintegy 6 hét előtt adott Krämernek 20 hamis forintot, de mikor Krämer ügyetlenkedett, ismét visszavette tőle. Folyó hó 14-én azonban újra adott Krämernek 80 forintot, hogy hozza Nagybecskereken forgalomba. Lux Péter tolvádiai kocsmáros állítólag 110 frtért vette Temesvárott az első gépet, később aztán maga is csinált olyat. A jó madarak rendszerint éjjel dolgoztak s akkor is minden alkalmat megragadtak bűnös szenvedélyük kielégítésére. Így Galea nem akarta megengedni, hogy a házában gyártsák a pénzt, Mayer ekkor megfenyegette, hogy bepereli a 150 forintos váltóját s ez megpuhította az atyafit. Három izben dolgozott nála Mayer

ha valahol meglátta. De sokszor forgatta a fejében: csak egyszer nagy, erős legény legyen, megállítja, ott a hol találja s számon kéri tőle az anyja gyalázatát. És az övét. Most, hogy látta ezt az embert, vére fellángolt, megragadta a kasza nyelét s leindult a hegyoldalra.

— Hová mégy, fiam?

— Kaszáért . . .

De alig tett pár lépést, visszafordult:

— Nézzen oda, anyám!

Egy ember állott Bedő Pállal szembe, hevesen hadonászott mindakettő, egy-egy szó kihallaszott hozzájuk. Mondta az asszony:

— Ez Lukács Áron. Ugyilátszik, valamelyik elkaszált a másíknak a kaszálójából.

Már fel is verődött a hegyoldalra Lukács Áron és hangja:

— Két egész rendet kaszáltál el, Bedő Pál!

Fölhallatszott a Bedő Pál szava is:

Hazudsz Lukács Áron! Itt volt a határ mindig, a cserefa mellett.

— Visszaadod-e a szénámat, Bedő Pál?

— Én e? Én nem, Lukács Áron!

— Adod e?

— Nem én!

— Beléd vágom a kaszát, Bedő Pál!

— Próbáld meg, Lukács Áron!

Ebben a pillanatban Lukács Áron magasra emelte a kaszáját s egész erővel subintott Bedő Pál felé. Ha ez félre nem üti a villájával, kettéhasad a feje. Mindakettő eldobták a fegyverüket s mellen ragadták egymást.

Sólyom András egy pillanatilag úgy állt mintha

földbe gyökeredzett volna a lába, aztán neki rugaszkodott s esze nélkül szaladt lefelé. Az anyja kétségbeesetten kiabált utána, de András se hallott, se látott, szaladt le a völgybe. Mire leért, a két pörlekedő ember kiszakgatta egymás nyakából az inget, azután egyszerre csak nagyot dördült a föld: Bedő Pál elterült s maga után rántotta Lukács Áron.

— Megöllek, Bedő Pál! ordított Lukács Áron.

Akkor ugrott oda Sólyom András. Megragadta Lukács Áront s szilaj erővel lökte félre. A szeme vérben forgott s lihegve, rekedten ordította: Megölöm kendet, ha bántja az én . . .

Torkán akadt a szó.

Ott volt már az anyja is. Jajgatva, kezét tördelve állott a fia és Lukács Áron közé. Közben feltápászkodott a földről Bedő Pál is. Szégyenkezve ódalgot a fia mellé. Megfogta a kezét s mondta reszkető hangon: Fiam, édes fiam . . . Hát a vér csak nem válik vízzé . . .

Ami ezután következett, az már jött magától. Köröskörül a hegyek oldaláról álmélkodva néztek az emberek, hogy Bedő Pállal együtt gyűjtötte a szénát Sólyom András, meg az anyja. Aztán mikor mind boglyába rakták a szénát, szép csöndesen kiballagtak a Sólyomék kaszálójára. Zengett az erdő András énekétől, — amint vágta a fűvet a Bedő Pál kaszájával, nyomában meg versenyt dolgozott Bedő Pál és a — felesége . . .

95 forintot készítve. Ezeket a pénzeket azután a többi (jelenleg szintén letartóztatva lévő) pajtások hozták nagyrészt Nagybecskerekben forgalomba.

A rendőrség ma kísérte át mind a hét letartóztatott egyént az ügyészséghez a bűnfelelősökkel együtt. Ezek között van 77 drb egyforintos, 19 korona, 84 drb 20 filléres, 10 drb prés, 18 „Viribus unitus“-sel ellátott karika, 3 kanál, nagyobb ólommennység stb. apróság.

— **Menetrendváltozás.** A nagybecskerek-bégapart—zsombolyai keskenyvágyú vasúton f. hó 28-án reggel új menetrend lép életbe. Az új menetrend lapunk mai számában közölve van.

— **Az államfogház és a kóser-koszt.** Szegedről írják: A szegedi államfogházban eddig mindig kétféle kosztot ettek a foglyok. A kinek pénze volt, az vendéglőből hozatott magának eledelt. A szegényebb sorsuak bizonyos kénytelenek voltak megelégedni a rabkosztal is. Pár nappal ezelőtt azonban nagy zavar támadt az államfogházban. Ugyanis egy fogoly kijelentette, hogy ő nem hajlandó azt a kosztot enni, amivel az állam őt ellátni hajlandó. Hivatkozott vallására, amely az orthodox izraelitának megtiltja, hogy mást egyék, mint kóser kosztot. A fogházban nagy volt a futkosás. Az örök szaladtak az igazgatóhoz. Onnan megint vissza a fogházba. Senki se tudta, hogy mi történjék. Kóser kosztot nem tudtak adni. Beadták a fogolynak a rabkosztot. Azt gondolták, hogy majd csak megessi azt, ha megéhezik. A vallásos ember azonban nem nyult az ételhez. Elmult egy nap, elmult két nap és az orthodox izraelita nem evett egy falatot sem. Folyton csengett a telefon. Mentek a jelentések az igazgatósághoz. Nagy volt a rémület, mivel attól féltek, hogy a makacs fogoly még halálra koplalja magát. Végre valaki azt mondta az öröknek, hogy forduljanak a szegedi izr. hitközséghez tanácsért. Ugy is történt. Az igazgatóság bejelentette a hitközségnek az esetet, amely még aznap küldött a fogházba a fogolynak kóser kosztot. Ezt minden vonakodás nélkül elfogadta és el is fogyasztotta a vallásos érületű fogoly. Az orthodox izraelita teljes hat hónapon keresztül lesz az államfogház lakója és ezen idő alatt a kosztot állandóan a szegedi izr. hitközség küldi be a fogházba neki.

— **A fekete zászló.** Nagyon szerette a feleségét Tumbász Péro bácsalmási földmives, de a kéréseket halál nemrég elragadta tőle, but és bánatot hagyott maga után, amely a szerencsétlen embert nagyon lehangoltta tette. Gyakran kijárt a temetőbe felesége sírjához, erőt merítvén magának amaz elhatározásához, hogy megöli magát. Keveset törődött vagyonával és 3 kis gyermekével s mindjobban megelégedett benne az, hogy öngyilkos lesz. Tegnap éjjel — mint nekünk írják — szépen lefektette gyermekeit s mikor már minden csendesen volt, kiment a kamrába, elvett egy kötelet, köröskörülhuzta a gerendán és székre felállva, a kötelet nyakára csavarta és kirugta maga alól a széket. Előzőleg azonban a kamra ablakán egy fekete zászlót dugott ki, hogy az arra járókat az öngyilkosságra figyelmeztesse. A szerencsétlen ember pá pernyi kinlódás után kiszenvedett. Ott függött a gerendán reggelig, amikor a kamra mellett elhaladó cselédjének feltűnt a fekete zászló, bement a kamrába és ott látta az urát életlenül a gerendán függve. A megrémült leány azonnal jelentést tett a rendőrségnek s megindult a hivatalos vizsgálat, amely kiderítette, hogy a szerencsétlen földmives önmaga vetett véget életének. Az öngyilkos három árva hagyott maga után, akik irányában az egész községben nagy a részvét.

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényénél, csuszánál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használható bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 27-én.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén megkezdte a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Szivák Imre előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Molnár János tiltakozik az ellen, mintha pártja a javaslatot a kancelparagraffussal együtt elfogadta volna. Kijelenti, hogy a néppárt a javaslat ellen fog szavazni, ha a fenti paragrafus nem töröltetik.

Mohay és Veszter mellette, Madarász és Várossy ellene szólalnak fel, mire a vitát holnapra halasztották.

Az ülés végén Horánszky Nándor terjesztette be a házszabály-reviziónak bizottság jelentését.

A pénzügyminiszter itthon.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lukács László pénzügyminiszter 10 napi olaszországi útjáról visszatért Budapestre és ismét átvette tárcája vezetését.

Vilmos császár nem megy Bécsbe.

Budapest, április 26. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsből jelentik: Vilmos német császár, az eddigi megállapodásoktól eltérőleg, nem jön Bécsbe Albrecht főherceg szobrának leleplezésére.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. április 27.

A készarúizlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági	ó	76	8.85	80	9.35	9.45
Tiszavidéki	„	76	9.05	80	9.50	9.65
Pestvidéki	„	76	8.90	80	9.45	9.55
Bácskai	„	76	09.—	80	—	—
Roze	ó	elsőrendű	70—72	7.05	7.70	
	„	másodrendű	—	6.90	7.05	
Árpa	„	takarmány	60—62	6.20	6.55	
	„	égetni való	62—64	6.60	7.40	
	„	sörfőzésre való	64—66	7.60	8.40	
Zab	„	—	39—41	5.80	6.15	
Tengeri	ó	bánsági	—	4.45	4.55	
	„	másnemű	—	4.35	4.45	

Határidő-izlet.

Budapest, apr. 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 10—15 krral emelkedtek. Kötetett:

Buza áprilisra	8.71— 8.72
Buza őszre	— — — —
„ májusra	8.22— 8.24
Roze októberre	6.70— 6.72
Zab áprilisra	5.50— 5.52
Tengeri májusra	4.41— 4.43
Repce augusztusra	12.25— 12.35

Szerkesztői üzenetek.

T. D. Kis-Torák. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, a mint meg is ígérte, az idén is fog gazdasági tanfolyamot rendezni, mivel képsített gazdasági tanítóknak még nagy a hiánya. Minthogy azonban a nevezett szaktanfolyamot csak a nagy szünetben tartják meg, az arra vonatkozó pályázati felhívás csak májusban, esetleg június hó elején fog megjelenni. Annak idején tehát lapunk útján Ön tudomást szerezhet a pályázati feltételekről.

R. Ezen a héten már nem lehet. Egyébként is ráér vele.

D—g. Gyöngye, próbálkozzék mással.

X. Y. Z. Köszönet.

M. Várjuk a folytatást.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. május hó 1-ig.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.26.

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zsombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.26.

Uj-Zsombolya felől: (keskenyvágyú pályaudvar) reggel 6.45, délelőtt 10.49, délután 1.58, éjjel 11.23.

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.58.

Pancsova felé: reggel 8.07, este 6.20.

Zsombolya, Alibunár, Versecz felé: éjjel 3.00, délután 4.58.

Uj-Zsombolya felé: (keskenyvágyú pályaudvar) éjjel 2.12, reggel 4.37, délelőtt 11.40, este 6.24.

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGYEK.

60523/99. szám.

Magyar kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Versecz állomáson létesítendő felvételi épület előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. szám, III. emelet 14. ajtó) és Szegeden az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1899. évi május hó 9-én déli 12 óráig nyújtandók be, alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz-körút 56. szám, II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit ivenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a verseczi felvételi épület létesítésére.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1899. évi május hó 8-án déli 12 óráig, 3400, azaz háromezernégy száz o. é. forint bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75. szám, földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Budapesten, 1899. április hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

H I R D E T É S E K.

Háziasszonyok

próbálják a

Heyden-vanilliát

mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan kiadó, az összes fűszer legnemesebbje, olcsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényelmesebb, mint a Schoten-vanillia. 279—6.6

1 boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10 krajcár.

Kapható minden osemegye, fűszerkereskedésben és droguerliában. — Nagybanl raktár:

WALTER és DUMMEL-nél
Budapest, Alkotmány-utca 29.

12177. tkvi szám 1898.

397-1.1

Arverési hirdmény és kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a Jarkováci Népbank részvénytársaság javára 31 frt tőke, ennek 1896. évi június 13-tól járó 6% kamata, 2 frt óvási, 1/3% váltódíj, 18 frt 40 kr. eddigi, 6 frt 85 kr. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881: LX. t. c. 144. §-a alapján s 146. és 156. §-a értelmében Paity Rada tomasováci lakos ellen a Tomasovác község határában fekvő és a tomasováci 232 számú telekkönyvben foglalt:

1. 218. számú ház és 800 ööl ház helyre 318 frt;
2. I. dűlő 123. hrsz. 1²⁰⁰ hold I. oszt. szántóra 173 frt;
3. I. dűlő 123. hrsz. 1⁸⁰⁰ hold I. oszt. szántóra 180 frt;
4. V. dűlő 123. hrsz. 1⁴⁰⁰ h. kaszálóra 137 frt;
5. V. dűlő 123. hrsz. 2⁸⁰⁰ h. kaszálóra 182 frt;
6. hrsz. nélküli 339 ööl szőlőre 34 frt;
7. 102. hrsz. 145 ööl szőlőre 30 forint becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasovác községében 1899. évi május hó 23. napján délután 9 órakor fog megtartani a következő egy a telekkönyvi hivatalban, mint Tomasovác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirok-

ban a kiküldött kezéhez letenni. — A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10% át tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10. pont jogkövetkezményét vonja maga után. — A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirtokosok országos földhitelintézete, ha az árverezők sorába akar lépni (az 1884: XXVI. t. c., illetőleg az osztr. magyar bank jelzálog-hitelosztálya alapszabályainak ezen törvényben beikelyezett 11. §. f) pontja értelmében felmentetik.

Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1898. évi december hó 21-ik napján.

Tóth,
kir. aljárásbíró.

3788. kig. szám 1899.

398-3.1

Pályázati hirdmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó szerb-csanádi körállatorvosi állásra, melyhez Szerb- és Német-Csanád községek tartoznak, ezennel pályázatot hirdetek.

Kérdéses állással 400 frt készpénzfizetés és a szabályrendeletben megállapított díjak vannak egybekötve; továbbá husszemle után járó körülbelül 50 frt.

A körhöz tartozik egy uradalom, az itt nyerendő valószínű mellékjövedelem 300 frt.

Felhivom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1893. évi I. t. c. és az 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 20-áig küldjék be.

Nagyszentmiklóson, 1899. április hó 24-dikén.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

Torontálvármegye zombolyai járás főszolgabírójára

4324. köz.ig. szám 1899.

396-3.2

Pályázati hirdmény.

Torontálvármegye zombolyai járásában levő szt-huberti körorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni kívánókat, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 16-ig adják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen körorvosi körhöz Szt-Hubert község székhelyén kívül még Károlyliget és Soultour községek tartoznak.

Ezen állással egybekötött javadalmas a következő:

1. Evi fizetés . . . . . 800 frt.
2. Látogatási díj nappal . . . 30 kr.
3. Látogatási díj éjjel . . . . 60 kr.
4. Kisebb műtétért . . . . . 1 frt.
5. Nagyobb műtétért . . . . . 2 frt.
6. Halottkémelésért esetenként . 30 kr.
7. Husszemléért, ha esetleg ezzel a körorvos megbíznák, a megyei szabályrendeletben megállapított díjak szedhetők.

A körorvos köteles a vagyontalanokat díjtalanul kezelni, továbbá a Torontálvármegyei orvosok nyugdíj-egyletébe belépni.

Megjegyztetik, hogy a körorvosi székhelyen rendes gyógyszerár van.

Zombolyán, 1899. évi április hó 24-dikén.

Fóris József,
főszolgabíró

Egy utcai lakás

3 szobával, Karátsonyi-féle épületben azonnal bérbe vehető.

Karátsonyi Emilia.

399-2.1

M e n e t r e n d
a keskenyvágányu vonalra.

Érvényes 1899. évi április hó 28-ik napjától.

Nagy-Becskerek-Bégapart-Zombolya.					Vissza.					
Vegyes-vonat			Személy-vonat		Állomások	Vegyes-vonat			Személy-vonat	
524.	526.	522.	502.	504.		525.	523.	521.	501.	503.
I-III. osztály					I-III. osztály					
250	505	200	705	ind. N.-Becskerek-Bpart	624	1045	627	1021		
254	510	204	709	Német-utca	620	1042	624	1018		
258	514	208	713	Ferencz József-tér	616	1038	620	1014		
302	518	212	717	Korona-szálloda	612	1034	616	1010		
306	522	216	721	Temesvári-utca	608	1030	612	1006		
310	527	221	726	Nagy-Becskerek-Vámház	604	1016	608	1002		
324	541	235	739	Klekk megállóhely	549	1012	554	948		
328	546	239	743	Klekk	545	1008	550	944		
345	602	255	759	Katalinfalva	528	951	535	930		
350	608	300	804	Katalinfalva megállóhely	522	944	530	925		
359	618	307	811	Béga-Szent-György	514	935	523	918		
416	635	322	826	Ittvarnok-Rogendorf	457	917	508	903		
430	655	341	844	Csösztelek	442	901	454	849		
480	704	350	858	Pálmajor	427	846	439	834		
500	711	357	900	Jánosmajor	420	839	432	828		
519	727	417	915	Magyar-Czernya	406	825	419	816		
524	732	421	919	Karolinamajor	359	818	412	811		
530	738	426	924	Leonamajor	353	812	407	807		
548	756	441	939	Német-Czernya	337	756	353	754		
555	802	447	945	Juliamajor	329	747	347	749		
611	818	502	1000	érk. Uj-Zombolya	312	731	332	735		
615	819	504	1002	ind. Uj-Zombolya	308	728	330	733		
622	826	512	1010	érk. Zombolya	300	720	322	725		
900	958	738	1238	érk. Szeged						
125	125	—	715	Budapest-nyugati-pályaudvar						
814	—	—	—	érk. Temesvár-Józsefváros						

M e g j e g y z é s e k :

1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók.
2. Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak.
3. Az éjjeli idő, esti 600 órától reggeli 500 perczig, a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve.
4. A csatlakozó vonalak kisebb betűkkel vannak nyomtatva; a gyorsvonatok által közvetített csatlakozások időadataiban az órák vastagabb számjegyekke

vannak nyomtatva.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.